

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

[Tractatus de attributis, de visione beatifica, de scientia Dei ac de ejus
voluntate et providentia]

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. I. Quibusdam præmissis, referuntur sententiæ

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77132)

DISPUTATIO II.

De objecto voluntatis Dei.

Supposita existentia voluntatis divinæ, & cognitâ ejus naturâ, considerandum est ejus objectum, tam materiale, quam formale; tam motivum, quam terminativum, ex cujus notitia, natura & quidditas divinæ voluntatis amplius manifestabitur.

ARTICULUS PRIMUS.

Quodnam sit objectum formale motivum & terminativum divinæ voluntatis?

§. I.

Quibusdam præmissis referuntur sententia.

Pro intelligentia, & resolutione hujus difficultatis, Advertendum est, duplex solere assignari objectum formale & specificativum; unum motivum, & aliud terminativum. Illud est quod movet potentiam ad sui cognitionem; istud verò quod illius habitudinem terminat: verbi gratiâ in sententia illorum qui docent ens rationis pertinere ad objectum specificativum nostri intellectus, vel Metaphysicæ, ens reale est objectum adequatè motivum nostri intellectus, vel Metaphysicæ; quia illud solum potest movere intellectum ad sui cognitionem, per speciem sui representativam: objectum verò terminativum, est ens ut sic, ut abstrahit ab ente reali & rationis: quia ad utrumque potest ferri & terminari intellectus, vel Metaphysica. Querimus ergo, quodnam sit objectum formale, tam motivum, quam terminativum divinæ voluntatis? In cujus difficultatis resolutione, licet sit magna sententiarum varietas, omnes tamen ad tres præcipuas reduci posse existimo.

Prima est assertio bonum in communi, ut abstrahit à bonitate divina & creata, esse objectum formale adequatum divinæ voluntatis, ac proinde bonitatem creatam ingredi objectum formale divinæ voluntatis, est inadæquatè. Ita Aureolus, Durandus, & Suárez, citati hic à Salmanticensibus.

Secunda docet objectum motivum divinæ voluntatis esse solam bonitatem incretam, terminativum verò à creata & increta bonitate præscindere, & utrique esse commune. Hanc tenent Recentiores quidam, quos sine nomine referunt Salmanticenses loco citato.

Tertia verò sententia quæ est communis in Schola D. Thomæ, defendit objectum formale primum, tam motivum, quam terminativum divinæ voluntatis, esse solam bonitatem incretam; bonitatem autem creatam, objectum duntaxat materiale, & secundarium.

§. II.

Vera sententia duplici conclusione statuitur:

Dico primò: Objectum formale motivum divinæ voluntatis, est sola bonitas divina & increta.

A Probatum primò ex D. Thoma hic art. 2. ubi cum secundo loco sibi objecisset, Volitum movet volentem, sicut appetibile appetitum: si igitur Deus velit aliquid aliud à se, movebitur eius voluntas ab aliquo alio, quod est impossibile: Respondet. Ad secundum dicendum, quod in his, quæ volumus propter finem, tota ratio movendi est finis, & hoc est quod movet voluntatem: unde cum Deus alia à se non velit nisi propter finem, qui est sua bonitas, non sequitur quod aliquid aliud moveat voluntatem eius, nisi bonitas sua. Quibus verbis S. Doctor, & docuit, & probavit nostram conclusionem. Objectum enim motivum voluntatis est finis, quia medium ut medium, solum est volitum ut conducit ad finem: Sed sola bonitas increta est finis voluntatis divinæ, juxta illud Proverbiorum 16. Omnia propter semetipsum operatus est Dominus: Ergo illa sola est objectum motivum voluntatis divinæ.

Secundò probatur conclusio. Voluntas specificatur ab objecto formali motivo: Sed divina voluntas specificari non potest à bonitate creata: Ergo nec ab illa moveri. Major constat, Minor verò probatur. Specificari à aliquo, est ab illo pendere, cum specificatio genus dependentia sit, & specificativum habeat rationem causæ formalis, saltem extrinsecæ, respectu rei specificatæ: At divina voluntas non potest à bonitate creata pendere: Ergo nec ab illa specificari.

Tertio probatur: Voluntas divina se habet ad suum objectum, sicut intellectus ad suum: Sed sola veritas increta est objectum motivum divini intellectus, ut in Tractatu de attributis ostendimus: Ergo & sola bonitas increta est objectum motivum divinæ voluntatis.

Quartò, illud per se primò movet divinam voluntatem, quod per se primò à divino intellectu apprehenditur; objectum enim motivum voluntatis, est bonum apprehensum, ut docent Philosophi: Sed sola bonitas divina & increta, per se primò apprehenditur ab intellectu divino: Ergo illa sola per se primò movet divinam voluntatem.

Quintò, Sola divina bonitas est primum volubile, utpote prima bonitas, & primum ens: Ergo illa sola est objectum per se primò motivum divinæ volitionis. Consequentia patet: objectum enim per se primò motivum volitionis divinæ, non potest non esse illud quod est simpliciter primum volubile.

Sextò, Amor Dei erga creaturas non est affectivus, sed effectivus: Ergo non allicitur, nec movetur à bonitate creata. Consequentia patet, amor enim effectivus non allicitur, nec movetur à bonitate objecti, quia eam in illo non supponit, sed ponit. Antecedens verò docetur frequenter à SS. Patribus, præsertim à D. Bernardo in Soliloquiis num. 12. ubi exponens discrimen inter amorem Dei erga nos, & nostri ad Deum. Nos affectu (inquit) tu effectum unum nos tu efficiens. Et cap. 4. de amore divino, Non afficitur à nobis, vel ad nos, cum nos amas: nos à te, & in te & ad te afficimur, cum amamus te: Et D. Thomas quæst. sequenti art. 2. dicit quod amor Dei est infundens, & creans bonitatem in rebus.

Ratio etiam id suadet, nam amor affectionis transformat amantem in amatum, & illi quodammodo subjicit: amor autem effectivus transformat amatum in amantem, & illi sua bona commu-